

ρικῶ καφεπωλείῳ la Puerta del Sol. Μοὶ ἔρχεται νὰ γελῶσω δὲνάκις ἐνθουσιῶσθαι με κατέλαβε συγγίνησις, ὅταν τὸν εἶδον μακρόθεν ἐμφανιζόμενον καὶ προχωροῦντα πρὸς ἡμᾶς. Ἦτον ἐνδεδυμένος μετὰ μεγίστης πολυτελείας, κατὰφορτος πολυτίμων κοσμημάτων, λάμπων ὡς στρατηγὸς ἐν μεγάλῃ στολῇ. Ἄμα διήλθε τὸ καφεπωλεῖον, χίλια κεφαλαὶ ἐστράφησαν, χίλια βλέμματα προσηλώθησαν ἐπ' αὐτοῦ, ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ συντρόφου μου. «Ἴδου ὁ κ. Salvador Sanchez», λέγει ὁ πλοίαρχος (τὸ ὄνομα Frascuelo εἶνε παρωνύμιον.) καὶ παρυσιάζων με εἰς τὸν Frascuelo «Εἶτε ὁ κ. δεῖτα, ὁ θαυμαστής σας». Ὁ ἐνδοξος ταυρομάχος ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ἐγὼ ἐχαιρέτησα, ἐκαθήσαμεν καὶ ἠρχίσασμεν τὴν συνομιλίαν. Τί μοναδικὸς ἄνθρωπος! Ἀκούων τις αὐτὸν ἢ ἀ ἔλεγε ὅτι δὲν εἶχε καρδίαν οὔτε μυῖαν νὰ φονεύσῃ. Εἶνε εἰκοσιπενταετής νέος, μέσου ἀναστήματος, λεπτοφυῆς, μελαχροινὸς, ὠραῖος, ἔχων στερεὴν τὸ βλέμμα καὶ μειδιάμα ἀφελές. Ἡρώτων αὐτὸν πλεῖστα ὅσα πράγματα περὶ τῆς τέχνης καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. Ὡμίλει διὰ μονοσυλλάβων, καὶ ἔδει νὰ ἀποσπῶ μίαν πρὸς μίαν τὰς λέξεις ἐκ τοῦ στόματός του δι' ἀπαύστων ἐρωτήσεων. Ἀπῆντα εἰς τὰς φιλοφροσύνας θεωρῶν μετριοφρόνως τὰς ἡκρας τῶν ποδῶν του. Τὸν ἠρώτησα ἐὰν δὲν ἐπληρώθη ποτέ. Ψαύτας δὲ τὸ γόνυ, τὸν μηρὸν, τὴν ὠμοπλάτην καὶ τὸ στῆθος μοὶ εἶπεν: «ἐδῶ, ἐδῶ, ἐδῶ καὶ ἐδῶ», γελᾶσας με τὴν ἀρέλειαν παιδίῳ. Μοὶ ἐσημείωσε τὴν διεύθυνσίν του, καὶ με ὑπερέωσε νὰ υπάγω νὰ τὸν ἴδω, μοὶ προσήνεγκε δὲ σιγάρον καὶ ἀπῆλθεν. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἐν νέῃ ταυρομαχίᾳ ἐκαθήμην πλησίον τοῦ διαφράγματος. Διήλθε δὲ ἔμπροσθέν μου συλλέγων τὰ σιγάρα, ἅτινα τῷ ἔριψαν οἱ θεαταί. Ἐνευσα πρὸς αὐτὸν, με εἶδε καὶ ἀνέκραξεν «*A! ὁ Ἰταλός!*» Μοὶ φαίνεται ὅτι τὸν βλέπω ἀκόμη. Ἐφρξε φαῖαν ἐνδυμασίαν χρυσοῦφαντον, τὴν μίαν δὲ τῶν χειρῶν εἶχεν ἐρυθρὰν ἐκ τοῦ αἵματος. . .

Ἄλλὰ, τελευταίον, μίαν κρίσιν ἐπὶ τῶν ταυρομαχιῶν. Αἱ ταυρομαχίαι εἰσὶν ἀρὰ γε πρᾶγμα βάρβαρον καὶ ἀνάξιον πεπολιτισμένου λαοῦ, ἢ ὄχι; Εἰσὶ θεάμα δυνάμενον νὰ σκληρῶνῃ τὴν ἀνθρώπινην καρδίαν ἢ ὄχι; Εἶπατέ το καθαρῶς. Καθαρῶς; Δυστυχῶς ἐγὼ ἀδυνατῶ νὰ πράξω τοῦτο. Δὲν θέλω, ἀποκρινόμενος οὕτω, νὰ ἐρσκαύσω κατακλυσμὸν ὕβρεων, ἢ ἀποκρινόμενος ἄλλως, νὰ λάβω τὴν προσήκουσαν μιστίγωσιν, καθόσον ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι μετέβαινον εἰς τὸ ἱπποδρόμιον κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν. Διηγῆθην καὶ περιέγραψα αὐτὰς, ὁ δὲ ἀναγνώστης γινώσκει ὅσα καὶ ἐγώ. Ἄς κρίνῃ λοιπὸν αὐτὸς, καὶ ἄς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ τερῆσω σιωπῆν.

[Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ].

1**

«Σύνθηες ῥητὸν τοῦ Ναπολέοντος ἦτο ὅτι: Σταθερὰ ἀπόφασις ἰσοδυναμεῖ πρὸς βαθυτάτην σοφίαν».

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1762.

Ἡ Πετρούπολις, οὗσα σήμερον μίαν τῶν ὠραιότερων τοῦ κόσμου πρωτευουσῶν, ἀφίκετο εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῆς λαμπρότητα μετὰ ταχύτητος θαυμασίας. Ἡ ἱστορία αὐτῆς εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσα, καθόσον δεικνύει τὴν πορείαν ἣν ἤνυσε τὸ νεώτερον δυτικὸν στοιχεῖον, ὅπως εἰσχωρήσῃ ἐντὸς τῆς παλαιᾶς ῥωστικῆς κοινωνίας, περιέχει δὲ ὡς ἐκ τούτου λίαν περιέργους περιόδους, ἢ μᾶλλον ἀξιοπερίεργος τῶν ὁποίων εἶνε ἴσως ἡ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὰς βασιλείας τῆς Ἑλισάβετ καὶ Πέτρου τοῦ Γ'. Τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, καὶ ὠρισμένως τῷ 1762, δὲν εἶχον ἔτι ἐκτελεσθῆ αἱ μεγάλαι μεταρρυθμίσεις, αἱ ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ Αἰκατερίνης τῆς Β', Ἀλεξάνδρου τοῦ Α' καὶ Νικολάου τοῦ Α'. Ἡ Πετρούπολις εἶχε τότε θέαν πόλεως κατὰ τὸ ἤμισυ γερμανικῆς καὶ κατὰ τὸ ἤμισυ φλαμανδικῆς, ἠδύνατο δὲ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν αὐτῇ ἔζων προαπλευρῶς καὶ ἐγγὺς ἀλλήλων ἡ ἐξηυγετισμένη Εὐρώπη καὶ ἡ ἠμιβάρβαρος Ἀσία.

Ἡ Πετρούπολις εἶχε τότε περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας κατοίκων. Αἱ οἰκίαι, κατὰ τὸ πλεῖστον ξύλινοι, ἦσαν ἐκτισμέναι ἀτάκτως τῆδε κάκεισε. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν κοινορτώδεις τὸ θέρος, βορβορώδεις τὸν χειμῶνα καὶ πλήρεις ὀπῶν, ἔνθα ὁ διαβάτης ἐβυθίζετο μέχρις ὀσφύος. Ὁ Νέβας καὶ αἱ διώρυγες δὲν εἶχον ὡς σήμερον ὄχθας ἐκ γρανίτου, ἀλλὰ προχώματα ἐκ χύματος. Ἡ νῆσος τοῦ Ἀγίου Βασιλείου εἶχεν, ὡς ἡ Βενετία, ἀντὶ ὀδῶν διώρυγας.

Τὸν καθαρισμὸν τῆς πόλεως ἐξετέλουν οἱ κατὰδικοὶ ἀλλ' αἱ πλατεῖαι, τὰ πεζοδρόμια καὶ αἱ γωνίαι τῶν ὀδῶν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ σωρῶν κόπρου καὶ ἀκαθαρσιῶν, τὰ δὲ κρεπωλεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, τὰ λαχνοπωλεῖα, τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ καπηλεῖα ἀνεπέμπον λοιμώδεις ἀναθυμιάσεις. Στίφη κυνῶν ἡμιαιγρίων ἐπλανῶντο εἰς τὰς ὁδοὺς, φοβιζόντων καὶ δακνόντων ἵππους καὶ ἀνθρώπους. Ἐπαίται ἠκρωτηριασμένοι, ἀλῆται παντοδαποὶ ἐπολιόρουν τοὺς διαβάτας, καὶ μετὰ κόπου ἠδύνατό τις νὰ διαφύγῃ τὴν μάστιγα ταύτην. Πυρετοὶ μiasματικοὶ καὶ πᾶν εἶδος ἐπιδημικῆς ἀσθενείας ἐμάστιζεν ἀδικόπως τὴν πόλιν. Οἱ ἰατροὶ ἦσαν ὀλίγοι καὶ ἀπῆτουν πληρωμὴν ὑπέρογκον· οἱ δύο περιφημότεροι αὐτῶν ἐλάμβανον χωρὶς πολλὰ φιλοφρονήματα δεκαπέντε ρούβλια χρυσῆ δι' ἐκάστην ἐπίσκεψιν.

Ἐνόσω ἡ αυτοκράτειρα κατόκει ἐν τῇ πόλει, ἢ θεὰ ταύτης ἦτον ὑποφερτὴ· ἀλλ' ὅτε διέμεινεν ἐν Μόσχῃ, ὅπου διέτριβε τὸ ἤμισυ τοῦ ἔτους καὶ πλέον, αἱ ὁδοὶ τῆς Πετρούπολεως ἐγίνοντο ἔρημοι καὶ χόρτος ἐφύετο ἐν αὐταῖς. Τὰ καπηλεῖα, ἐν οἷς Πέτρος ὁ Μέγας ἠρέσκετο νὰ πίνῃ ἐν ποτήριον ρακῆς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ναυτῶν, μετεβάλλοντο εἰς καταγῶγια ἀκολάστων ὀργίων.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ κυριώτερά ὁδὸς, καλουμένη *Πρόσοψις τοῦ Νέβσκη*, ἐπληροῦτο ἀνθρώ-

ΟΙ ΚΥΝΕΣ ΤΗΣ ΕΥΕΛΠΙΔΟΣ ΑΚΡΑΣ

Ὅσα καὶ ἂν ἐλέχθησαν περὶ τοῦ δορμεψύτου, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς πίστεως γενῶν τινῶν κυνῶν τῆς Εὐρώπης, πάντοτε ὁμοῦ εἰσι κατώτερα τῶν θαυμασιῶν προτρημάτων τοῦ γένους τῶν κυνῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς.

Οἱ διελθόντες τὸν Ἅγιον Βερνάρδον καὶ τὸν Ἅγιον Γοθάρδον περιηγηταὶ βεβαίως ἐξεπλάγησαν ἐξ ὧν εἶδον καὶ ἤκουσαν περὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἐν τοῖς μοναστηρίοις τῶν ὁρέων τοῦτων κυνῶν.

Λοιπὸν τὰ περίεργα ταῦτα ζῶα εἶνε οὐδὲν παραβαλλόμενα πρὸς τοὺς κύνας τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου, ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Ὀττιεντότων.

Μέγα πλῆθος λεόντων, λεοπαρδάλεων καὶ τίγρων φοιτῶσιν εἰς τὰς νομάς, ὅπου ἄγουσι τὰ ποίμνια αὐτῶν οἱ Ὀττιεντότοι, καὶ ἕνεκα τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας συνήθως ἐγκαταλείπουσι πρὸς διανυκτέρευσιν. Προκειμένου λοιπὸν νὰ διαφυλαχθῶσι ταῦτα ἀπὸ τῶν προσβολῶν τῶν σακοφάγων, ὁ κύων εἶνε ὁ γενναϊότατος, ὁ δεξιότατος καὶ ὁ ἀγρυπνότατος τῶν ὑπερασπιστῶν.

Θιζὲ ὄρνια, βύγχοι δξῦ, ὄτα εὐθέα, χροῶμα φαῖον καὶ τετραγωνοειδεῖς πόδες καθιστῶσιν εἰδεχθῆς τὸ ζῶον ἄλλ' ὅμοι εἶνε ἄριστος φύλαξ. Φυλάττει δὲ ὡς ἐξῆς: Ὅταν τὴν νύκτα συνέρχεται καὶ ἀγρυπνῇ τὸ ποίμνιον, τέσσαρες κύνες διανέμονται τὴν ἀμυντικὴν γραμμὴν καὶ τίθενται σιοποὶ κατ' ἀποστάσεις ἴσας.

Οὐδέποτε κατακλιόμενοι, ἀγρυπνοῦσι καθήμενοι καὶ τὴν κεφαλὴν προτεταμένην ἔχοντες, ἵνα μὴ διαφύγῃ αὐτοῦς ὁ ἐλάχιστος κρότος ἢ τὸ ἐλαφρότατον πάτημα, καὶ ἵνα καλῶς φρουρῶσι τὸ ποίμνιον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ πᾶσα καλῶς ὠργανισμένη ἄμυνα ἀπαιτεῖ καὶ περιπολίαν, ἐν τῷ μεταξῦ τοῦ χρόνου εἰς κύων ἐξερχόμενος τοῦ σταθμοῦ τῆς φυλακῆς, προχωρεῖ ὡς περιπόλος πολλὰ μέτρα μακρὰν τοῦ στρατοπέδου, περιφέρεται πρὸς κατάληψιν τοῦ ἐχθροῦ, τείνει τὸ οὖς εἰς τὰ συμβαίνοντα καὶ ὀσφραίνεται, μετὰ πολλὰς δὲ περιστροφάς, ἀφοῦ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πέριξ, ἐπανερχεται εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ θέσιν, ἄλλος δὲ κύων διαδέχεται ἀμέσως τὸν πρῶτον, καὶ οὕτω κατὰ σειρὰν πάντες, μέχρι τῆς ἡμέρας.

Ἄλλ' ὅμοιως ἡ ὥρα καθ' ἣν ἐκδηλοῦται τὰ μάλιστα τὸ θαυμασιὸν τοῦ δορμεψύτου τῶν ζῶων τούτων εἶνε ὅταν τίγρις τις ἢ λεοπαρδάλις ἐπιφανεῖσα ἀπειλῇ προσβολὴν κατὰ τοῦ ποιμνίου.

Τότε πρόκειται περὶ ἀγῶνος λίαν ἀνίσου, καὶ κακῶς θὰ εἶχε κύων ἐπιχειρῶν νὰ καταδιώξῃ ἢ νὰ καταβάλῃ μόνος τόσον φοβερὸν ἀντίπαλον.

Ὁ σκοπὸς ἐκβάλλει τότε κραυγὰς ἐπιπλήσεως εἰς βοήθειαν, καὶ οἱ κύνες συγκεντρούμενοι, ὁρμῶσιν ὁμοῦ κατὰ τοῦ κακοποιοῦ θηρίου, ὅπερ προσβάλλουσι καὶ σπαράττουσιν. Ἐὰν δὲ τύχῃσι

πολυάριθμοι οἱ ἐχθροὶ, οἱ δὲ κύνες ἀνεπαρκεῖς, τότε κραυγαὶ αὐτῶν ὀξεῖαι, θρηνώδεις καὶ παρατεταμέναι καλοῦσι πρὸς βοήθειαν τοὺς κύνας τοῦ γειτονικοῦ ποιμνίου, οἵτινες προστρέχουσι πάραυτα ἐπὶ τῷ ὄρω ἀμοιβαίῳ τῆτος.

Ὁ Ὀττιεντότος θεωρῶν τὸν κύνα μέλος τῆς οἰκογενείας, συμμερίζεται μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ ἀγαθὰ τοῦ βίου· εἶνε δὲ τῷ ὄντι φίλος τοῦ οἴκου, φύλαξ τῆς ἀγροτικῆς καλύβης καὶ ὑπερασπιστῆς τῶν κτηνῶν. Δ*.

Π ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΑ

Ἡ ὠρολογιοποιεῖα, κατὰ τινὰ ἀρχαῖον ὀρισμὸν, εἶνε τέχνη κατασκευαστικὴ μηχανῶν, αἵτινες διὰ συμπλοκῆς τροχῶν τινῶν μετροῦσι τὸν χρόνον, διαίρουσιν αὐτὸν εἰς ἴσα μέρη καὶ δεικνύουσιν διὰ καταληπτῶν σημείων τὴν διαίρεσιν ταύτην.

Οἱ ἀρχαῖοι ἠρκοῦντο ἀριθμοῦντες τὸν χρόνον ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ὡς οἱ Βαβυλώνιοι, ἢ καὶ ἀπὸ δύσεως μέχρι δύσεως ὡς οἱ Ῥωμαῖοι. Οὗτος δὲ μάλιστα ὁ τελευταῖος τρόπος τῆς διαίρεσεως τοῦ χρόνου ἦτο ἐν χρήσει ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰταλίας.

Πᾶσα ἡ περὶ μετρήσεως τοῦ χρόνου γνῶσις τῶν ἀρχαίων περιορίζετο εἰς τὸ ἡλιακὸν ὠρολόγιον, τὸν γνῶμονα, τὸ ἀμμόμετρον καὶ τὴν κλεψύδραν, καὶ μέχρι τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος ἠγνοεῖτο παντελῶς ὁ διὰ τῶν ὀδοντωτῶν τροχῶν καὶ τῶν ἐναρμολοζομένων πτερυγῶν τροχίσκων μερισμὸς τοῦ χρόνου.

Μόλις ἀπὸ τοῦ προμνηθέντος αἰῶνος ἤρξατο ἡ ἐξεργασία τῶν ἐπὶ τῶν κωδωνοστασιῶν τῶν ἐκκλησιῶν τεθέντων ὠρολογίων, κινουμένων διὰ βάρους προσηρητημένου εἰς τὸν μέγιστον τροχόν, ὅστις ἐξώθει πάντας τοὺς ἄλλους. Πλάξ τις εἰς δώδεκα ἴσα μέρη διηρημένη ἐδείκνυε τὸν χρόνον δι' ἐπιτροχίου γνῶμονος, σημειοῦντος δώδεκα ὥρας τὴν μεσημβρίαν, καὶ περιστρεφόμενου ἀπὸ μεσημβρίας εἰς μεσημβρίαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα δεξιὸι καὶ εὐφρεῖς ἐργάται κατασκευάσαν τοὺς ἀλληλενδέτους τροχοὺς, ἀναποκρινόμενους εἰς σφῦραν, ἥτις κρούουσα ἐπὶ κώδωνος ἡχηροῦ τὰς ἐπὶ τῆς πλακῆς δεικνυόμενας ὥρας ἐγνωστοποιεῖ ταύτας καὶ ἄνευ φωτὸς τὴν νύκτα, ὅπερ ἐχρησίμευσε πρὸ πάντων εἰς τὰ μοναστήρια ἀπ' ἀλλαχῆθεν τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐπισκοπῶσι τοὺς ἀστέρους πρὸς γνῶσιν τῶν ὡρῶν τῆς νυκτὸς διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀκολουθίας.

Τινὲς τῶν συγγραφέων ἀποδίδουσι τὴν πρώτην ἐπίνοιαν τῶν ὠρολογίων εἰς τὸν Gerbert ἐξ Ὠβέρνης (Auvergne), μονάσχαντα κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ Ἁγίῳ Γεράρδῳ, μοναστηρίῳ τῆς Λυριλλάκης, μετὰ δὲ ταῦτα γενόμενον ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ῥημῶν (Reims), ὕστερον δὲ τῆς Ῥαβέννης (Ravenne) καὶ ἐπὶ τέλος πάναν ὀνομασθέντα Σύλβεσον Β'.

Οἱ αὐτοὶ συγγραφεῖς ἀξιοῦσιν, ὅτι τῷ 996